

CtEDO a comunicat trei cauze noi cu privire la violarea articolului trei din Convenție, aplicarea tratamentului inuman și degradant în detenție

Recent, Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) a comunicat Guvernului Republicii Moldova cauza *Baban v. Moldova, Nr. 83718/17* și alte două cauze (*Ipate v. Moldova, Nr. 57123/14* și *Golovatiuc v. Moldova, Nr. 72190/17*).

Toate cauzele se referă la aplicarea tratamentului inuman și degradant în detenție și acordarea în consecință, a prejudiciilor morale și materiale în quantum redus, fără a ține cont de suferințele morale și fizice cauzate reclamanților și de practica CtEDO de acordare a

compensațiilor morale în cazuri similare.

Reclamantul, în cauza Baban a fost deținut în Penitenciarul Nr.2 din Lipcani, unde a fost maltratat și umilit de către gardieni în repetate rânduri. I-a fost refuzată asistența medicală, dar și solicitarea de asigurare a alimentației speciale, conform legislației naționale, reieșind din problemele medicale pe care acesta le are. Reclamantul suferea de afecțiuni ale sistemului digestiv. Ca răspuns la toate solicitările sale, acestuia i-au fost aplicate multiple lovituri cu pumnii și picioarele, de către gardieni.

Deși a expediat o plângere în adresa Procuraturii r. Briceni, în legătură cu faptele de maltratare, timp de doi ani de zile Procuratura a refuzat pornirea unei cauze penale. O cauză penală a fost pornită totuși, iar instrumentarea dosarului a durat alți doi ani.

Au urmat mai mulți ani în care reclamantul a luptat pentru drepturile sale în instanțele de judecată. Prin sentința Judecătoreiei Militare din iunie 2015, gardienii care l-au maltratat au fost achitați. Ulterior prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, aceștia au fost recunoscuți vinovați și condamnați, dar eliberați de răspundere penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție. În iunie 2016 cauza a fost transmisă spre rejudecare, de către instanța ierarhic superioară, iar o decizie de condamnare a fost emisă ulterior. În calitate de prejudiciu moral, reclamantului i-a fost acordată suma de 14.000 lei, iar instanța nu a motivat în vreun fel soluția.

Potrivit avocatului Promo-LEX, Vadim Vieru, „având în vedere jurisprudența CtEDO în cauzele moldovenești, se observă tendința instanțelor naționale de a acorda sume reduse în calitate de prejudiciu moral de până la 10 ori mai puțin decât a decis CtEDO în cauze similare. În aceste circumstanțe, reclamantii continuă să aibă statut de victimă a violării articolului trei din Convenție”.

Instanțele naționale vs. Curtea Europeană pentru Drepturile Omului

În alte cazuri similare, instanțele naționale au acordat sume reduse în calitate de prejudiciu moral, făcând referire doar “la practica constantă” fără a ține cont de criteriile și circumstanțele specifice ale fiecărui caz și jurisprudența CtEDO pe cauze similare.

Spre exemplu, în cauza Ciorap nr.2, Curtea Supremă a oferit reclamantului echivalentul a 600 Euro în calitate de prejudiciu moral, comparativ cu 4.000 Euro acordate de CtEDO. În cauza Gavriliță ambii reclamânți au primit cca. 900 Euro din partea instanței naționale, comparativ cu 9.000 EUR și 10.000 EUR acordate de Curtea Europeană. La fel și în cauzele Morgoci și Grecu, 958 Euro și 3.200 Euro în calitate de prejudiciu moral oferite de CSJ, comparativ cu 11.000 Euro și respectiv 11.800 Euro acordate de Înalta Curte de la Strasbourg.

Asociația Promo-LEX recomandă instanțelor naționale și în special, Curții Supreme de Justiție să țină cont în procesul de apreciere a cuantumului prejudiciului moral de jurisprudența CtEDO în cauze similare și Recomandarea nr. 6 Privind satisfacția echitabilă elaborată de Curtea Supremă de Justiție[1].

Pentru mai multe detalii, contactați: Carolina Bondarciuc, Ofițer de comunicare Promo-LEX: GSM 060280980, Tel/Fax (+373 22) 450024, e-mail: carolina.bondarciuc@promolex.md

[1] http://jurisprudenta.csj.md/search_rec_csj.php?id=21